

Kosztá Zoltán és munkássága

Kosztá Zoltán fiatal és különlegesen tehetséges, egyre ismertebb szabolcsi bőrműves mester Kisvárdán született 1980-ban és – iskolai éveit leszámítva – azóta is itt él és alkot. Az esztétikum különleges kreativitással történő megörökítésének képessége az ösztönös tehetségekre jellemző módon már kisgyermek korában felragyogott benne. Kisvárdai gyermekévei során kezdte el foglalkoztatni a vizuális kommunikáció minden formája, így a rajzolás és a festés is. A családi gyökerek is inspirálták tehetsége komolyabb szintű kibontakoztatását, hiszen apai nagyapjától és édesapjától nagyon sok technikai és szellemi segítséget kapott, és művészi pályáján is mindvégig támogatta őt az egész család, ahol mindenki igyekezett a különleges tehetséggel megáldott fiú útját kibontakoztató és további komoly és szakmai fejlődési irányokat megszabó iskolázott mederbe terelni őt amilyen korán csak lehetett. Középiskolai tanulmányait a Nyíregyházi Művészeti Szakközépiskolában folytatta, mégpedig díszlet-és jelmeztervező szakon Gyarmathy Ágnes tanítványaként. Az ötödév elvégzése után sikeres felvételi vizsgát tett a Magyar Képzőművészeti Egyetem Látványtervező szakára, ahol is ugyancsak komoly mentorok egyengették útját, hiszen Székely László és Vágó Nelly, valamint Jánoskúti Márta voltak a mesterei. Ugyanakkor az említett családi gyökerek és innen átvett „szellemi, kulturális hagyaték” egyfajta generációs mesterség jelleggel is átszínezi hivatását, amiről így beszél a művész: „Szerencsére nagyapám is alkotó ember volt. Leginkább festéssel foglalkozott. Önálló képeket készített és híres magyar festők képeit is gyakran másolta, így a rajztudás egyenesen öröklődött édesapámra. Ő tovább vitte ezt a vonalat és rajztanárként dolgozott nyugdíjazásáig. Rajtam is ragadt némi készség a művészetek iránt. Szakközépiskolai tanulmányaimat is ezen az úton indítottam el. Szeretném majd gyermekeimnek és a családon belüli fiatalságnak átadni azt a szeretetet, ami engem is a művészetek felé irányított. A kulturális értékeink révén emelkedhet a nemzet nagygyá, de ennek átadását, az értékek megmentését mindenek előtt a legkisebb közösségen belül kell elkezdeni, és ez a család.” Ez a fajta gondolkodásmód már önmagában is példaértékű és a magyarság szellemi, kulturális és tárgyi hagyatékát hagyományörző innovációval időbeli folytonossággal a múltból a jelenen át a jövőbe mentő generációs alkotói szemlélet értékes megnyilvánulása.

Visszatérve szakmai formálódását iskolázott mederbe terelő, a tehetség kibontakozását célirányosan koordináló tanulmányaihoz, elmondható, hogy komoly inspirációkat kapott ebből az időszakból is: viselettörténet tantárgy keretében ismerkedett meg a történelmi korok jellemző ruházataival és a sok rokon nép kultúrájával, s a „Mesterének” tartott Domonkos Lászlónak köszönheti és köszöni mind a mai napig azt, hogy ezen a vonalon indult el, és alkot ma is egyre inkább kiteljesedett hivatása által. Mentorával együtt kutatták a magyar viseletek gyökereit, kultúránk ősi fonalait, amiket sajnos a mai kor témabeli írásai szinte meg sem említenek leírásaikban, avagy ami még rosszabb, csak érintőleges ködösítéssel vagy az olvasók félreinformálásával. A szakmáját hivatásaként megélő, nap, mint nap az ősi magyar kultúrából fakadó tevékenység és motívumkincs által körülfont alkotói és teremtő, tervező

hétköznapiakban is a művészete által sugallt lelkület szerint hitelesen élő és alkotó Koszta Zoltán ugyanis komoly hangsúlyokat fektet szakterülete minden vetületének pontos mai átközvetítésére. Ennek szellemében döntött úgy, hogy a modern kor nagy tömegeket és fiatal generációt is könnyen elérő formanyelvű felületén, az interneten, mégpedig a honlapján vezetett blog felületen is megmutatja minél több érdeklődőnek szakmája és motívumvilága valódi hangsúlyait és elmúlt évezredekben a mába átmentett lényegiségét, ahol többek közt útmutató segítséget ad pl. az alaptechnikák kivitelezéséhez vagy a pontos méretek után való sablonok készítéséhez és egyéb összerakási technikákhoz. Mintegy „kézen fogva” virtuálisan vezeti be követőit a szakma rejtelseibe, a továbbiakban pedig már csak az alkotó egyéniségén múlik, hogyan használja mindezeket. Az ifjú mester lépésről lépésre megépített és folyamatosan fejlődő munkásságának távlati tervei közt pedig szerepel egy olyan műhely létrehozása is, ahová betérhetnek az érdeklődők, gyermekek, fiatalok és felnőttek, s elleshetik vagy akár kipróbálhatják, megtanulhatják a bőrműves szakma rejtelseit. Ennek a szemléletnek és tervnek óriási jelentősége van a múltból a mába átmerített és a jövő generációinak irányába ható „értékőrző értékteremtés” szempontjából is. Teszi mindezt azért is, mert felfogása szerint tehetségét ő maga is „ingyen” kapta, egyfajta adományként, amit mesteri módon továbbfejlesztett, így szeretné továbbadni ezt a tudást minden erre nyitott embernek.

A javasolt nemzeti érték „története” valójában Koszta Zoltán bőrműves hivatásbeli kiteljesedési útjának nyomvonala, mely tehetsége ellenére sem volt akadálymentes, mint minden terület alkotójának, neki is meg kellett küzdeni a szakma és a bőrből történő alkotás nehézségeivel. Rengeteg fáradtság, kísérletezés, elutasítás, és nem egyszer a drága alapanyag elpocsékolása is része volt annak az útnak, ami a mestersége kulisszái mögötti „bőrrel alkotó” világ bebarangolását övezte. Azért érdemes értő és érdeklődő „odafordulással” kezelni tevékenységének titkait és mélységeit, mert a kész darabokat, bőrtárgyak mögötti küzdő-és alkotó mechanizmus megismerésével teljesen más árnyalatokat kap a késztermék is, hiszen alkotójának tehetsége mellett egy hosszú és küzdelmes művészi formálódás, tapasztalat, hit és lélek van bennük bőrbe kreálva.

Koszta Zoltán, mint minden eredeti művész elutasítja a pusztán „másolóművészetet”. Ezt az elvet követve említett blogján be is mutatja alkotásainak néhány munkafolyamatát, kezdve az egyszerűbb tárgyaktól, az egészen komoly bőrös munkákig, s teszi mindezt azáltal a felismerés által is vezérelve, hogy a bőrrel való bánás tudománya is azok közé a dolgok közé tartozik, amelyek kiveszőfélben vannak. A különböző vásárokon elvéve még ugyan lehet találkozni egy-egy szíjjártóval, ostorkészítővel, ám sajnos a városi bőrdíszműves boltokban többnyire már csak bőrnek látszó műanyag – kis híján fröccsöntöttnek is mondható - hamisítványokat lehet látni leginkább, bár nyilván szép, igényes és valódi bőrmunkát tükröző kivételekre is akad példa. Sokszor elfogta már a kétely, hogy bizony a lovas szaküzletekben bőrként árult kengyelszijaiból is készül valójában, ha nem valódi bőrből igazi bőrműves mesterek által.

A bőr nemes anyag, és használatára még akkor is szüksége lesz az emberiségnek, amikor a kőolaj készletek fogytával vége szakad a műanyagok rémuralmának, tehát a legősibb időktől napjainkon keresztül egészen a jövőig hatoló ereje, jelentősége és funkcionális, esztétikai, sőt a kettőnek együttható szerepe van a bőrnek és a bőrből készült tárgyaknak az emberiség szempontjából. A bőr feldolgozása nagy és komoly tudomány. Nem is egy tudomány, hiszen

a tímártól, cserzővargától a szíjjártóig egész sor mesterség tartozik hozzá. Bőr is vagy ezerféle van, nemcsak aszerint, hogy milyen állatról való, hanem annak testtájai, a feldolgozás, kikészítés módja szerint is. A magyarság lovas nemzet, lóra termett és bár civilizációs történelmi utunk során az ősi életforma és gyökerek ma már csak szűk, speciális,

kimondottan ilyen lelkülettel élők körében és szakmai közegben megtartott, s ő maga is igyekszik eszerint élni.

A bőrdíszműves mesterséget, mint szakmát egészen pontosan 2001-ben kezdte el a kisvárdai művész s leginkább a hagyományörző íjászat felé nyitó kísérletező formában indult a karrierje, aminek egyik vonzata volt a saját felszerelés elkészítésének folyamata, s konkrétan ez a munka keltette fel a bőrös szakma iránti kíváncsiságát. A kivitelezés kapcsán nagyon sok technikai akadályt kellett leküzdenie, amire a megfelelő megoldást gyakran bizony önerőből sikerült a legjobban kidolgozni. Szakmai segítséget a kezdetekkor nem kapott, s valójában a későbbi munkái sikere révén figyelt fel a „bőrös szakma” a tevékenységére. Ekkor már ők is nyitottabbak voltak irányába, és sokszor váratlanul, s mindig jó szívvvel segítettek, a tapasztaltabbak, s mentorálták egy-egy nehezebb szakmai feladat megoldása során. Ez a fajta formálódás pedig bizony nem volt könnyű, rengeteg időt és energiát emésztettek fel az első kísérletek, de megérte a sok fáradozás, mert az alkotó beért, kiteljesedett. Hogy jó és számára kijelölt úton jár, azt mi sem bizonyítja jobban, mint a tény, hogy már legelső bőr-páncélja roppant nagy sikert aratott ismerősei s az íjász barátai körében, s gyorsan elterjedt a híre annak, hogy mivel is foglalkozik. Az alkotó bőrdíszműves kreativitásában kiteljesedő tehetséges fiatalembert egyre többen keresték meg változatos igényalapú kérésekkel, ő pedig szívesen és nyitottan oldotta meg bőrbe vont műremekei egyre szaporodó sorának értékes tárházát gazdagítva az elé állított kihívásokat, s mindeközben igen komoly szakmai fejlődési ívet vett pályája.

Kosztá Zoltán eddigi életművében és pályájának már most kitapintható jövőbeni ívében is komoly hangsúlyokat kap a magyarság ősi motívumkincsének hiteles kutatása, melynek során a régmúlt, történelmi korszakok leletanyagainak összegyűjtése és azok megismerése volt a fő célja. A legkorábbi hivatkozások visszavisznek a szkíta kor motívumainak világába, ezek épülnek bele a leggyakrabban munkáiba. A felhasznált motívumok alakulása a történelmi korszakok egymás után következő szakaszainál egy határozott vonalon haladó folyamatot tárnak elénk, ami végig vezet az említett szkítáktól, a hunokon, az avarokon keresztül egészen a magyarokig. Erre a folyamatra akár az "i"-re a pont, úgy illeszkedik a magyar népművészet díszítő és formavilága. Legyen szó akár csak egy pitykegombról, vagy a lehető legdíszesebben megmunkált házhomlokzatról. Művészetünk tele van ősi és szakrális jeltartalmakkal, amelyek a nélkül is kitűnően működnek, hogy ismernénk pontos jelentésüket. Nem árt azonban mindezeket okosan használni. Arra kérdésre pedig, hogy van-e szívéhez közelebb álló, igazán kedves munkája, a következő választ adta: „Minden munkámat ugyanolyan lelkesedéssel alkottam. Nem tudok különbséget tenni közöttük, mert ugyan volt, amelyiket hosszabb ideig voltam kénytelen kivitelezni, mégis az átadáskor mindent feledtetett a megrendelő reakciója. Olyanra is volt példa, ami rekordidő alatt készült el egy munka, épp amiatt, hogy hihetetlen erővel inspirált a feladat, maga a forma, vagy a technikai kihívás leküzdése. Szeretem az új feladatokat, mert mindig arra ösztönöznek engem, hogy folyamatosan fejlesszem szakmai tudásomat, kutassak újabb források után, s ezáltal a lehető leghitelesebb alkotás születhessen.” Ez a magyar múltbéli hagyománykincsre épülő, azt mégis

ma népszerű és értelmezhető formanyelvre lefordító, innovatív kreativitásba szőtt művészet és a múltat a jelenben és a jövőért tisztelő lelkület fémjelzi Koszta Zoltán munkásságát.

Az elmúlt évek során az ifjú bőrműves nem csupán figyelemre méltó gyakorlati tapasztalatra tett szert, hanem ezzel összefüggő módon, amint egyre mélyebbre hatolt a szakma rejtelseibe, azzal is szembesült, hogy elenyésző mennyiségű hiteles hazai forrás áll rendelkezésre ehhez a fajta munkához, és a meglévő kevés tudáselem körül is igen heves viták dúlnak néha a pontos stílus, s még a korszakbeli meghatározások terén is. Ekkor jött a komoly indíttatás a lélekből alkotó fiatalember munkásságában, hogy ne csak rekonstrukciókat készítsen, hanem bőrmunkáiban felhasználva és újraértelmezve az ősi-magyar formai és díszítőművészetet újjá teremtsen a bőr viseleteket akár egy egyszerű tarsolyról, viselet kiegészítőről, vagy teljes bőr vértzet legyen is szó. A fiatal kisvárdai bőrműves mester hagyományörző innovációja ékes és élő példája annak, hogy a múltból átmentett hagyományokat csakis újszerű kreativitással és merész, a mai kor ízlésvilágának megfelelő formanyelven lehet a jelen kor számára megmenteni és az eljövendő generációk számára is átköztetni. Álmos fejedelemtől vett egyik mottója, életének és munkásságának vezérfonala a fentiek szellemében:

„Emlékezzetek utatok kezdetére!”

S Koszta Zoltán valóban segít emlékezni, mégpedig forrásból merítő, magas hőfokon égő művészetével:

"Meggyőződésem, hogy magyarként, akármilyen világot is élünk, a gyökereinkhez ragaszkodnunk kell, különben a jövőnket tesszük kockára. S mint kézműves, a ránk örökített hagyományaink tovább éltetése mellett, ugyanolyan fontosnak tartom, hogy az ebből a forrásból merített, általam készített bőrműves tárgyak minőségileg is a legmagasabb fokon álljanak."

Bőrmunkáinak mindegyik igazi remekmű, ezért a szakma és a nagyközönség is érzékeny odafordulással, folyamatos figyelemmel és elismeréssel reagált és reagál mind a mai napig e különleges alkotóművészet minden egyes rezdülésére. Koszta Zoltán első, önálló kiállítására 2007-ben, az Árpád év keretein belül került sor a Budai Várban található, Magyar Kultúra Alapítvány épületében, ahol számos rajz és festmény mellett 9 teljes vértzet is bemutatásra került. S a tehetség és a pozitív visszajelzések ellenére benne dúló sok kérdés és az élet által elé gördített nehézség után ez volt az a meghatározó időpillanat, amikor már teljes bizonyossággal tudta azt, hogy ez lesz az Ő útja, amin tovább kell haladnia, hisz minden ebbe az irányba tereli.

Koszta Zoltán kiteljesedett emberi és alkotói életet él most szívből-lélekből és tehetségből űzött szép hivatása által, mely a „bőr, a dísz és a mű” kifejezések valódi értéktartamait hordozza a szavak külön-külön és együtthatóan érvényesülő jelentésében, s kiemeli, hogy legnépszerűbb, növényi ornamentikán alapuló munkáinak motívumkinése a tévhittel ellentétben– gondoljuk akár a hortobágyi cifraszűrökre – egyáltalán nem mindig nőies. Ebből is érzékelhető tehát, hogy magán a bőrművességen keresztül pedig rengeteg és sokféle területet érintő ismeretet szerezhet minden érdeklődő. Ha a vereteket vagy akár a tarsolylemezeket vesszük alapul, - melyekből sajnos nagyon keveset találtak mind a mai napig -, láthatjuk, hogy nincs közöttük két egyforma darab, csakúgy, mint Koszta Zoltán munkái közt sem, hiszen épp ez e szakma egyik lényegi jellemzője. A korábbi évezredekben,

évszázadokban mindegyik darab egyéni karakternek szóló módon készült: „valaki valamiért kapta” ezeket a munkákat, a minta őt jellemezte, s Koszta Zoltán ezt a hagyományt szeretné továbbvinni napjainkban is azzal, hogy „egyenruhát”, egyen bőrralkotást nem készít. Fontosnak tartja, hogy a megrendelő személyiségéhez mért egyedi motívumkinccsel készüljön minden egyes darab, hiszen mindenki karakter jó és rossz tulajdonságokkal, ám a fiatal mester a jót szeretné kidomborítani – függetlenül attól, hogy egy karkötő, egy fülbevaló vagy akár egy teljes „harci gúnya” alkotásának tárgya – mindenképp a saját, egyéni motívumok kiemelésére törekszik, hogy munkái minden megrendelője büszkén és örömmel viselje a darabokat. A hálás visszajelzések, a köszönet, a jó szó, a vállveregetés napi élményei és ihletadó, dinamizáló erőforrásai az ifjú bőrművesnek. Bőr remekműveit díszítő motívumainak döntő többsége a természetből fakad a növényi ornamentika által. Örömmel és nagy szakértelemmel beszél hivatása múltjáról a vele készült interjúkban. Fontosnak tartja a bőrműves szakma pontos történetét és a mai kor emberével történő hiteles megismertetését is. Elmondása alapján a múlt századokban sokkal több „ügyes kezű” ember élt, s ma már az emberek többsége ahhoz van hozzászokva, hogy ha valami elromlik, nem javítja meg, hanem új dolgot vásárol, pedig a magyarság múltjából fakadó kreativitás és kezűesség ma is elevenné tehető volna. Kiemeli azt is, hogy nem véletlen, hogy az 1848-49-es forradalom és szabadságharc idején disszidált bőrművesek, szíjjártó mesterek a világ minden táján, ahová eljutottak tökéletesítették magas szakmai tudásukkal az ottani lovas felszerelések színvonalát. A magyar tiszafüredi nyereg típusára készülnek pl. az amerikai western nyergek, tehát tőlünk kerültek át bizonyos szerkezeti elemek a tengeren túlra, ami szintén igazolja, hogy a magyar bőrműves mesterség a maga nemében világszínvonalú és nemzetközi vetületekben is meghatározza a szakmát.

Elmondása szerint nagyon sokat köszönhet Kassai Lajos íjkészítő lovasíjász mesternek és a magyar lovasíjászat világszinten is elismert megteremtőjének, aki egyben honfoglalás kori magyar íj első rekonsztruálója is volt. A Kaszás Géza által rendezett film révén egy régi vágyát sikerült valóra váltania, Szakács Márton segítségével: kizárólag bőrből megalkotott teljes ló vértzet készült el filmjéhez, 12 gyönyörű Shagya Arab lóra, ami különlegesen megtisztelő és nagy kihívás volt számára, tele sok-sok önkiteljesedő, szakmai formálódást eredményező izgalmas, folyamatos próbákkal a lovakra történő igazítással. Elmondhatatlan örömet okoz számára mind a mai napig, amikor egy-egy rendezvényen megjelennek a lovakon a munkái és látni-hallani az emberek elismerő reakcióit. Hogy mekkora jelentősége van ennek a kapcsolódásnak és milyen komoly elismerés, hogy Kassai Lajos számára a kisvárdai bőrműves mester készíthette el a lovasíjász felszerelést, érdemes magáról Kassai Lajosról is a témához illeszkedően méltató, ismertető említést tenni: Kassai Lajos, magyar nemzeti kultúrkinccsünknek, a lovasíjászatnak, a mán keresztül a jövő számára megmentett értékével a világot is meghódította. Lovasíjászatból leszűrődött mára már az oktatásba és a nemzetközi köztudatba is kikerült, általa kifejlesztett sportművészet őseink harci stílusát éleszteti fel és oktatja világszinten a rendszerváltozás után létrehozott és tökéletesen működő bázisán, lakhelyén, a Somogy megye külterületén lévő Kaposmérőn. Eredeti célja hasonló lelkületből fakadt, mint Koszta Zoltán művészete: amikor elkezdett a lovasíjászattal foglalkozni, az a cél vezérelte, hogy hasonlónak váljon őseihez, olyannak szeretett volna válni, mint IX-X. századi magyarok, akik bármely csatában megállták a helyüket. S így alakította ki az edzéseket és a pályát és szép lassan ebből egy elismert és népszerű sportág fejlődött ki, ami bekerült az egyetemi oktatásba és a lovas szakágak közé, és 2013-ban megkapta a hungarikum kitüntető

címet. Kassai Lajos módszere bizonyítottan alkalmas a lovasíjászat mai céljának megvalósítására, és a lovasíjászatnak – mint nemzeti gyökereink alapvető részének, és mint hungarikumnak – a megőrzésére. A lovasíjászat célja gyakorlás útján létrehozni a test, a szellem és a lélek magasabb szintű harmóniáját. A Kassai Lovasíjász Iskola célja egy évszázadokra elfeledett magyar harcművészet szellemiségének újjá élesztése. A képzés során a lovasíjásznak el kell érnie azt a szintet, melyet őseink magukénak tudhattak. Vágató ló hátáról a ló sebességétől függetlenül gyors és pontos lövéseket kell tudni leadni előre, oldalra és hátrafelé 180 fokos szöget bezárva. A Kassai-módszer kialakulása során először a töredékek, maradványok alapján – a forma megőrzésével, de korszerű anyagokból – megtörtént az ősmagyarok íjának újjáalkotása, majd a korszerűsített kisüzemi gyártás megszervezése. Az így létrejött „fegyverrel” kezdődhetett meg a gyakorlás. Folyamatos munkával épült Kaposmérő határában a Kassai-völgy, ahol a lovakat és más állatokat ma is szabad körülmények között gondozzák. Itt létesült a versenypálya, ahol edzéseket, vizsgákat, nyílt napokat, versenyeket, táborokat és világtalálkozókat tartanak. Egy érzékletes szimbólum révén szemléltethető nagyon találóan e sport jellegű harcművészet lényege: a mitológiából jól ismert kentaurban fogalmazódik meg legtökéletesebben a lovasíjászat lényege, azaz csípőtől lefelé egygé válni a lóval, csípőtől felfelé egygé válni a céllal. 2011-ben a Testnevelési Egyetem elfogadta a Kassai Lajos által kidolgozott gyakorlati oktatást, és elindította a lovasíjász-edző képzést. A világon elsőként tehát Magyarországon lehet lovasíjászból diplomát szerezni. S Kisvárdai városa, sőt Szabolcs-Szatmár-Bereg megye is büszke lehet rá, hogy egy fiatal kisvárdai magyar börműves mester munkái a Kaszás Géza rendezésében Kassai Lajosról 3 évig készülő és idén mozivászonra kerülő „A lovasíjász” című filmben látható teljes lovasíjász felszerelések. Az ősök szellemében és hagyományos motívumok és mesteri kézműves tudás révén dolgozó Koszta Zoltán, akinek munkái tehát ebben a megközelítésben, de önmagukban is különleges értékek.

A Kassai-féle lovasíjász módszer alkalmazásának célja, hogy minél képzetesebb, az ősök szellemiségét is magukénak valló, aszerint élő emberek alkossák a lovasíjászok közösségét, Koszta Zoltán célja pedig e gondolattal harmonizáló módon, hogy felélessze és hasonló eleven lüktetéssel tegye a mai kor számára „megfogható, élvezhető és tapinthatóan átélhető” realitással és hitelességgel őseink szellemi és tárgyi kultúrájának, motívumkincsének börműves hagyományba vont értékrendszerét. Nem volt véletlen tehát e szakmai-lelki kapcsolódás. A Magyar Köztársasági Érdemrend Tiszti Keresztjével kitüntetett Kassai Lajos élő történelem óráin huszonöt éve lelkesednek diákok a magyar múltért, az általa szervezett és működtetett Kassai Iskola harmincnyolc országgal áll kapcsolatban. A Völgy, ahol él állataival, mostanra a világ lovasíjászatának központja, kultikus helyé vált és, ami szintén rendkívül fontos, hogy egy egyszemélyes önfenntartó öko gazdaság. E szellemiséggel és lelkülettel tökéletesen rezonáló módon Koszta Zoltánnak is célja- amint már érintette is jelen tanulmány - egy olyan műhely kialakítása, ahol oktathatja, taníthatja a szakma fortélyait, s ahol bárki, aki szeretne és vonzódik a magyar nemzeti múlthoz, kapcsolatba kerülhet annak szellemi és tárgyi kultúrkincsével, mégpedig valóban kitapintható közelséggel. A filmben készített remekművei által pedig Koszta Zoltán komoly megtiszteltetésnek érzi, hogy ha csak kis mértékben is, de mégis sikerült hozzájárulnia lovas nemzetünk jó híréhez, s lovas-hagyományaink színvonalának emeléséhez börműves alkotásaival, s azok magyar múltban gyökerező motívumkincsével.

Újraalkotni őseink íját hozzájárulva őseink harcművészetének felelevenítéséhez semmihez nem fogható érzése a fiatal tehetség számára. Azt javasolja, hogy aki csak teheti, nézze meg a filmet, amiben teljes szépségükben és lényegiségükben ragyognak fel az általa készített lovasíjász bőrfelszerelések, melyek öregbítik a lovasíjászatnak, kultúrkincsünknek a jó hírét. Mindemellett minden elemzője szerint ez egy olyan film, amit mindenkinek látnia kell és olyan fontos filozófiai és kulturális kérdéseket feszeget, amelyek fiatalokhoz történő eljutása nagyon fontos volna, hiszen egy ma már letűnni látszó, mégis tiszta világot, magyarságot, emberséget és kitartást idéz meg egy szikraként elindítva egy leírhatatlan belső élményt adó folyamatot, mely ősi múltunk bennünk élő értékeivel rezonál. S mindehhez a kisvárdai Koszta Zoltán is hozzájárult bőrremekműveivel, s ez élete egyik legnagyobb élménye, büszkesége.

S nem csupán napi szinten „lélekből gyakorolt” hivatása, hanem életmódja, életvitele által is igyekszik közelíteni az „ősi magyar hagyományokhoz” a hagyományápoló fiatalember, pl. amióta saját lova is van, az erőszakmentes képzési módszert alkalmazva, aktívan foglalkozik vele. Lovagol és igyekszik felfejleszteni magát arra a szintre, ahol az eleink is álltak, arra a

lelki síkra, ahol az ember és lova közötti harmónia tökéletes egyensúlyban rezeg. Ez a munka rengeteg nehézséget hordoz, türelemmel, következetességgel, tanulással jár és legmegrendítőbb tapasztalata, hogy itt gyakran inkább maga az ember tanul többet egy olyan tiszta és önzetlen lénytől, mint a ló.

Koszta Zoltán hittel és alázattal végzett és képviselt, életstílusában is komoly értéktartalmakat hordozó hivatásának központi eleme, hogy igyekszik született tehetségének és ezt kibontó szakmai tudásának és egyre gazdagodó tapasztalatrendszerének esszenciáját átadni minél több embernek, fiatalnak és érdeklődő idősebb ma magyar honfitársának. E célból vállalt 2009-ben interpretátor-hagyományörként munkát a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeumban is. A mesterség bemutatói mellett szervezett gyermekcsoportoknak tartott bőrműves foglalkozásokat és igyekezett élménydúsán átadni a tanyasi állattartás és gazdálkodás alapvető információit és hatékonyan koordinálni a népi bőrtárgy készítés, a tímármesterség, a népi építészet, és az állattartás apró fortélyainak elsajátítását a Múzeumnak és az ott dolgozó kollégák segítségével köszönhetően. Mindemellett egy komoly, inspiráló atmoszférában, szakmai közegben dolgozott itt 3 évig, s nyilván nem véletlen az sem, hogy éppen ezt az időszakot követően döntött úgy, hogy teljes egészében a bőrműves szakmának áldozza magát. Ettől kezdve gyakorlatilag a mindennapjait reggeltől estig az alkotómunka teszi ki. Ennek az áldozatvállalásnak köszönhetően nagyon sok új szakmai barátságot is kötött és hatalmas segítséget jelent a családjá, elsősorban a felesége, Timi, akivel 2009 óta él boldog házasságban, s a harmonikus családi háttér is komoly bázisul szolgál munkásságának kiteljesedésében, napról napra, lépésről-lépésre történő fejlődésében.

Koszta Zoltán minden munkája különleges érték, hisz valamennyi egyedileg készül, de alkotásainak egy része követi az ősi magyar motívumkincset, bár munkáiban visszakanyarodik egészen az emberi civilizáció bölcsőjéig, a görög-római kultúrkörig. Bőrremekműveinek tematikája egyben tökéletes mutatója szemlélete és technikája fejlődésének. Bórdíszműves munkáinak jelenleg az alábbi kategóriái léteznek, bár a portfólió-az egyéni igények alapján- folyamatosan gazdagodik, árnyalódik:

tarajos, keleti jellegű bőrsisak, 7 cikkelyes bőrsisak, japán jellegű bőrsisak, hun típusú bőrsisak, 4 cikkelyes bőrsisak, római stílusú bőrsisak, arcvédő maszk, pikkelyes bőrpáncél,

rákozott bőrpáncél, korongos bőrpáncél, római stílusú páncélzatok, lovasíjász bőrpajzs és alkarvédő, faragott alkarvédő, faragott alkarvédő lemezbetéttel, egykezes egyszerű alkarvédő, fegyveröv, csatszoknya, egyszerű, nyitott készenléti tegez, íjtartó tegez, dupla oldalú vesszőtartó tegez, gyalogos vesszőtartó oldaltegez, hengeres oldaltegezek, hengeres vagy homokóra tártegez, háti tegezek, török típusú tegezek, azaz puzdrák, ló-fejvért, ló-fejvért rátétes díszítéssel, ló-fejvért agancs díszítéssel, ló-fejvért áttört motívumos díszítéssel, ló-fejvért szarubetéttel, ló-fejvért faragott motívumokkal, ezüst veretes ló-fejvért, pikkelyes szügyellő, díszes szügyellő, sallangos nagy-farmatring, kötőfékek, pásztoros-csikós lószerszámkantárok, keleti típusú lószerszám-kantár, karosi-veretes magyar lószerszám-kantár, tükrösök, bőr ékszerek, ajándéktárgyak, házi áldások, övek, szíjak, tarsolyok, táskák, tokok és pénztárcák, kalapszíjak és az ember leghűségesebb társának való pásztor-kutya nyakörvek, szíjak.

A szakma és bőrműves műalkotások iránt fogékony laikusok ismerik és elismerik a kisvárdai Koszta Zoltán munkásságát, nevét Magyarország, sőt a nagyvilág távoli tájain is ismerik és a „minőségi bőresztétikummal” azonosítják. Eddigi munkái közül néhányat sikerült az Iparművészeti Lektorátus Zsűrije elé vinnie, ahol kivétel nélkül kiváló minősítést kaptak. A Sors különös fintora azonban, hogy időközben a Lektorátus megszűnt, így a végleges

dokumentumok nem kerültek átadásra. Ezt követően a Hagyományok Házánál szerzett minősítést, ahol is a Népi Iparművészeti Osztályon került beadásra egy hagyományos pásztor bicskatokok technikáját alkalmazó, de új stílusú késtok, ami "b"-s minősítést kapott. Igazi díjazói, elismerői maguk a vásárlók, megrendelők és olyan megbízók, mint a modern lovasíjászatot megteremtő Kassai Lajos, s ennél nagyobb elismerés a szakma ezen vetületében nem elképzelhető. Modern korunk virtuális életterének, az internet pozitív erejének köszönhetően a hagyományörzés és ezen belül is a lovas hagyományok kedvelői a világ minden pontjáról könnyűszerrel rátalálnak az igényes szakmai oldalakra, így Koszta Zoltán minőséget minőségben megmutató honlapjára is. Az oldala rendkívül látogatott, igaz, hogy aki erre az oldalra téved, csak két dimenzióban élvezheti a látványt, ám az esetek többségében a látogatásból gyakran tényleges megrendelés születik. A hazai és a helyi látogatók száma sokkal nagyobb, mint a külföldi érdeklődőké, a megbízások terén azonban a mérleg nyelve határon túlra billen. Ennek vélhetően nem az az oka, hogy kevésbé lennének hazafiasak a helyi hagyományörzők, hanem egzisztenciális korlátok szabnak sokszor gátat a nagyobb számú hazai megrendeléseknek. A megoldás az ifjú mester szerint abban rejlik, hogy:

”... szélesebb körben kell megismertetni a hazai közönséggel a történelmi gyökereinket, ezáltal ők maguk is büszkéek lehetnek arra, sajátjuknak érezhetik mindazt, amiért eleink küzdöttek. Ha már maguk előtt láthatják őseinket, és nem keverik össze őket más népek kultúrájának képviselőivel, attól kezdve az általam készített munkák sem egy szűk réteget érintenének meg, hanem a magyarság egészének jelentenének kézzel fogható hivatkozási pontot.”

Mint minden tudatosan „építkező”, jövőorientált művész, Koszta Zoltán is komoly és reális tervekkel tekint szakmai jövője elé: többek között szeretné technikailag fejleszteni a tudását, hogy a munkái folyamatos fejlődést mutathassanak és a minőség a későbbiekben se menjen a mennyiség rovására. Ugyanakkor az általa küzdelmes munkával létrehozott műhely kibővítése, technikai felszereltségének frissítése, hiányosságainak pótlása folyamatos célként lebeg a szeme előtt. A műhely fejlesztése a munkaerő bővítését vonja maga után, ami azért is

szerencsés, mert így a szakmai tudás sem veszne el, és a már korábban a kézműves foglalkozások keretein belül jól bejáratott pedagógiai képességeit is kamatoztathatná, élő kulturális és tárgyi kincsé téve, valóban „átadva” hivatása fortélyait a jövő nemzedékei számára. A különböző fiataloknak szervezett nyári táboroztatások alkalmával is többször nyílt lehetősége komoly tudása átadására. Korábban ugyanezt a tevékenységet szervezetteren a Szentendrei Skanzen munkatársaként végezte, ahol elsősorban a népi bőrművesség vonalán kellett az ifjúságot szakmai haszoninformációkkal ellátnia.

A közeljövőben szeretne egy ütőképes, jól felkészített és összetartó csapatot megszervezni, akik büszkék szakmai munkásságukra, történelmi múltunk nagyságára és elhivatottan képviselik a bőrös mesterség minőségi színvonalát, hazai és nemzetközi szinten egyaránt, öregbítve ezzel hazánk jó hírét. Feltett szándéka, hogy saját családján kívül, a műhelyben dolgozó szakemberek is biztos és fix megélhetést lássanak ebből a tevékenységből, ami felelősségteljes jövőorientált hozzáállást tükröz.

A fiatal, ám annál bölcsebb és a kézműves szakmák egymást erősítő szinergiája mellett hitet valló kisvárdai bőrműves mester munkásságának egyik lényegi jellemzője a „társ kézműves mesterségekkel való, egymást építő, erősítő szakmai kapcsolódás, melyről ő maga így vall: „Mivel a bőrös mesterség önmagában ritka esetben állja meg a helyét, sokszor más népi mesterséggel karöltve jelenti a teljességet. Egy jó tímár munkája kapcsán a csizmadiával közösen hozza létre a megelégedett táncos lábbelijét. Ugyan ez a tímár örömmel látja, ha a földjét felszántó lovakon a szíjártó által készített szerszámzat kifogástalanul működik. A kalapos mester munkája a pásztorember fején akkor mutat igazán, ha mívés kalapszíz rögzíti rá a díszes csatot s a darutollat. A szürkészítő is szívesen használja a bőrműves által megmunkált címeres csatlékot. Ezért is elkerülhetetlen a szoros kapocs a népi mesterségek mívelői között. Épp ilyen megfontolásból keresem a kapcsolatot a maga területén minőségi munkát végző mesteremberekkel, ötvössel, kalapossal, a tímárokkal.” A különböző, kézműves szakmájukat hasonlóan tökéletesített tudással és mesteri alázattal űző kézműves mesterek és a kisvárdai bőrműves mester közötti folyamatos minőségi szakmai kapcsolódás számos nagy értékű, komoly darabot eredményezett már és eredményez folyamatosan sok örömet és a művészsígen keresztül átragyogó esztétikai élményt biztosítva valamennyi élvezőjének.

